

European Securities and
Markets Authority

Ghid

Ghid cu privire la evaluarea cunoștințelor și a competențelor

Cuprins

I. Domeniu de aplicare	3
II. Referințe, abrevieri și definiții	3
III. Scop.....	5
IV. Conformitate și obligații de raportare	6
V. Ghid.....	6
V.I Dispoziții generale	6
V.II Criterii privind cunoștințele și competențele pentru personalul care oferă informații în legătură cu produse de investiții, servicii de investiții sau servicii auxiliare.....	7
V.III Criterii privind cunoștințele și competențele pentru personalul care furnizează consultanță în investiții	8
V.IV Cerințe organizaționale pentru evaluarea, păstrarea și actualizarea cunoștințelor și a competențelor	9
V.V Publicarea informațiilor de către autoritățile competente	10
VI. Anexa I.....	11

I. Domeniu de aplicare

Cui i se aplică?

1. Prezentul ghid se aplică:
 - a. autorităților competente și
 - b. firmelor.

Ce se aplică?

2. Prezentul ghid se aplică în legătură cu furnizarea serviciilor și activităților de investiții enumerate în secțiunea A, precum și a serviciilor auxiliare enumerate în secțiunea B din anexa I la Directiva MiFID II.

Când se aplică?

3. Prezentul ghid se aplică începând de la 3 ianuarie 2018.

II. Referințe, abrevieri și definiții

Referințe legislative

<i>DAFIA</i>	Directiva 2011/61/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2011 privind administratorii fondurilor de investiții alternative și de modificare a Directivelor 2003/41/CE și 2009/65/CE și a Regulamentelor (CE) nr. 1060/2009 și (UE) nr. 1095/2010.
<i>Regulamentul ESMA</i>	Regulamentul (UE) nr. 1095/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 noiembrie 2010 de instituire a Autorității europene de supraveghere (Autoritatea Europeană pentru Valori Mobiliare și Piețe), de modificare a Deciziei nr. 716/2009/CE și de abrogare a Deciziei 2009/77/CE a Comisiei.
<i>MiFID</i>	Directiva 2004/39/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 aprilie 2004 privind piețele instrumentelor financiare, de modificare a Directivelor 85/611/CEE și 93/6/CEE ale Consiliului și a Directivei 2000/12/CE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Directivei 93/22/CEE a Consiliului.
<i>MiFID II</i>	Directiva 2014/65/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind piețele instrumentelor financiare și de modificare a Directivei 2002/92/CE și a

Abrevieri

<i>DAFIA</i>	Directiva privind administratorul de fonduri de investiții alternative
<i>AC</i>	Autoritate competentă
<i>DC</i>	Document de consultare
<i>CE</i>	Comisia Europeană
<i>UE</i>	Uniunea Europeană
<i>ESMA</i>	Autoritatea Europeană pentru Valori Mobiliare și Piețe
<i>MiFID</i>	Directiva privind piețele instrumentelor financiare

Definiții

4. Cu excepția cazului în care se precizează altfel, termenii utilizați în MiFID II au același înțeles în prezentul ghid. În plus, se aplică următoarele definiții:
 - a. Autoritatea competentă (sau AC) înseamnă o autoritate desemnată în temeiul articolului 67 din MiFID II.
 - b. „Firme” înseamnă firme de investiții, așa cum sunt definite la articolul 4 alineatul (1) punctul (1) din MiFID II, instituții de credit [așa cum sunt definite la articolul 4 alineatul (1) punctul (1) din Directiva MiFID II], atunci când furnizează servicii de investiții, precum și firme de investiții și instituții de credit atunci când acestea vând clienților depozite structurate sau le furnizează consultanță cu privire la acestea, societăți de administrare a OPCVM-urilor (organisme de plasament colectiv în valori mobiliare) și administratori externi ai fondurilor de investiții alternative (AFIA) în măsura în care aceștia furnizează servicii de investiții de tipul administrării portofoliilor individuale sau servicii conexe și numai în legătură cu furnizarea acestor servicii [respectiv în sensul articolului 6 alineatul (3) literele (a) și (b) din Directiva OPCVM și al articolului 6 alineatul (4) literele (a) și (b) din Directiva AFIA].
 - c. „Personal” înseamnă persoanele fizice (inclusiv agenți delegați) care furnizează servicii relevante pentru clienți în numele firmei.
 - d. „Servicii relevante” înseamnă furnizarea de consultanță în investiții sau oferirea de informații clienților în legătură cu instrumente financiare, depozite structurate, servicii de investiții sau servicii auxiliare.
 - e. „Oferire de informații” înseamnă furnizarea directă de informații clienților în legătură cu instrumente financiare, depozite structurate, servicii de investiții sau

servicii auxiliare, fie la solicitarea clientului, fie la inițiativa firmei, în contextul furnizării de către angajați clienților a oricăruia dintre serviciile și activitățile enumerate în secțiunile A și B din anexa I la MiFID II.

- f. „Cunoștințe și competențe” înseamnă dobândirea unei calificări și a unei experiențe corespunzătoare în vederea îndeplinirii obligațiilor de la articolele 24 și 25 din MiFID II pentru furnizarea de servicii relevante.
- g. „Calificare corespunzătoare” înseamnă calificarea sau un alt test ori curs de formare care respectă criteriile prevăzute în ghid.
- h. „Experiență corespunzătoare” înseamnă că un angajat și-a demonstrat cu succes capacitatea de a furniza serviciile relevante prin prisma activității anterioare. Această activitate trebuie să fi fost desfășurată în regim permanent pentru o perioadă de cel puțin 6 luni. În afară de această perioadă minimă, AC poate diferenția perioada de experiență cerută în funcție de calificarea corespunzătoare dobândită de către angajați și totodată de serviciile relevante furnizate.
- i. „Produse de investiții” înseamnă instrumente financiare și depozite structurate, astfel cum sunt definite în MiFID II.
- j. „Sub supraveghere” înseamnă furnizarea de servicii relevante clienților sub responsabilitatea unui angajat care deține atât calificarea, cât și experiența corespunzătoare. Angajatul își poate desfășura activitatea sub supraveghere pentru o perioadă maximă de 4 ani, cu excepția cazului în care CA stabilește o perioadă mai scurtă.

III. Scop

- 5. Scopul prezentului ghid este de a defini criteriile de evaluare a cunoștințelor și a competenței prevăzute la articolul 25 alineatul (1) din MiFID II în conformitate cu articolul 25 alineatul (9) din aceeași directivă.
- 6. ESMA se așteaptă ca prezentul ghid să promoveze o mai bună convergență în cunoștințele și competențele personalului care furnizează consultanță în investiții sau care oferă informații clienților în legătură cu instrumente financiare, depozite structurate, servicii de investiții sau servicii auxiliare, și ca autoritățile competente să evalueze caracterul adecvat al conformității cu aceste cerințe. Prezentul ghid stabilește standarde importante pentru a ajuta firmele să își îndeplinească obligațiile de a acționa în interesul clienților lor și pentru a ajuta AC să evalueze în mod adecvat modul în care firmele respectă aceste obligații.
- 7. Prezentul ghid stabilește standarde minime pentru evaluarea cunoștințelor și a competenței personalului care furnizează servicii relevante. Prin urmare, AC poate solicita un nivel mai ridicat de cunoștințe și de competență pentru personalul care furnizează consultanță și/sau pentru personalul care oferă informații.

8. Prin respectarea prezentului ghid, ESMA anticipează sporirea corespunzătoare a protecției investitorilor. Anexa I prezintă o serie de exemple care ilustrează modul în care o firmă de investiții ar putea să aplice prezentul ghid. Aceste exemple nu fac parte din ghid, ci sunt prezentate pentru a ajuta firmele în identificarea unor exemple practice privind modul în care se pot respecta cerințele din ghid.

IV. Conformitate și obligații de raportare

Statutul ghidului

9. Prezentul document conține orientări publicate în temeiul articolului 16 din Regulamentul ESMA și prevăzute la articolul 25 alineatul (9) din MiFID II. În conformitate cu articolul 16 alineatul (3) din Regulamentul ESMA, autoritățile competente și participanții pe piețele financiare trebuie să depună toate eforturile pentru a respecta ghidul.
10. Autoritățile competente cărora li se aplică ghidul trebuie să se conformeze, integrându-l în practicile lor de supraveghere, inclusiv atunci când anumite orientări se adresează în primul rând participanților pe piețele financiare.

Cerințe de raportare

11. În termen de două luni de la data publicării de către ESMA, autoritățile competente cărora le este adresat prezentul ghid trebuie să notifice ESMA dacă respectă sau intenționează să respecte ghidul, precizând motivele în cazul nerespectării, la adresa KCguidelines1886@esma.europa.eu. În absența unui răspuns până la acest termen, se va considera că autoritățile competente nu se conformează. Un model de notificare este disponibil pe site-ul ESMA.
12. Firmele pentru care este valabil prezentul ghid nu au obligația de a raporta la ESMA dacă respectă prezentul ghid.

V. Ghid

V.1 Dispoziții generale

13. Nivelul și intensitatea cunoștințelor și a competențelor prevăzute pentru persoanele care furnizează consultanță în investiții trebuie să fie superioare celor deținute de persoanele care doar oferă informații cu privire la produse și servicii de investiții.
14. Firmele trebuie să se asigure că personalul care furnizează servicii relevante deține cunoștințele și competențele necesare pentru a îndeplini cerințele de reglementare și legale, precum și normele de etică în afaceri specifice.
15. Firmele trebuie să se asigure că personalul cunoaște, înțelege și aplică politicile și procedurile interne ale firmei, care sunt prevăzute pentru asigurarea conformității

cu MiFID II. Pentru a asigura aplicarea proporțională a cerințelor privind cunoștințele și competențele, firmele trebuie să se asigure că personalul deține cunoștințe și competențe la nivelul necesar pentru îndeplinirea obligațiilor lor, cu reflectarea sferei de aplicare și a nivelului serviciilor relevante furnizate.

16. Funcția de conformitate trebuie să evalueze și să revizuiască nivelul de conformitate cu prezentul ghid. Această revizuire trebuie să fie inclusă în raportul privind implementarea și eficacitatea mediului general de control pentru servicii și activități de investiții, care se prezintă organului de conducere.

V.II Criterii privind cunoștințele și competențele pentru personalul care oferă informații în legătură cu produse de investiții, servicii de investiții sau servicii auxiliare

17. Firmele trebuie să se asigure că personalul care oferă informații în legătură cu produse de investiții, servicii de investiții sau servicii auxiliare care sunt puse la dispoziție prin intermediul firmei deține cunoștințele și competențele necesare pentru:
 - a. a înțelege caracteristicile, riscul și particularitățile cheie ale produselor de investiții puse la dispoziție prin intermediul firmei, inclusiv orice implicații fiscale generale și costuri care vor fi suportate de către client în contextul tranzacțiilor. Trebuie să se acorde o atenție deosebită atunci când se oferă informații în legătură cu produse caracterizate ca având un grad mai ridicat de complexitate;
 - b. a înțelege valoarea totală a costurilor și a cheltuielilor care vor fi suportate de către client în contextul tranzacțiilor cu un produs de investiții sau cu servicii de investiții ori servicii auxiliare;
 - c. a înțelege caracteristicile și sfera de aplicare a serviciilor de investiții sau a serviciilor auxiliare;
 - d. a înțelege modul de funcționare a piețelor financiare și modul în care acestea afectează valoarea și cotația produselor de investiții cu privire la care aceștia oferă informații clienților;
 - e. a înțelege impactul valorilor economice, al evenimentelor naționale/regionale/globale asupra piețelor și asupra valorii produselor de investiții cu privire la care aceștia oferă informații;
 - f. a înțelege diferența dintre scenariile de performanță trecută și cele de performanță viitoare, precum și limitele de previzionare;
 - g. a înțelege aspecte legate de abuzul de piață și combaterea spălării banilor;
 - h. a evalua datele care sunt relevante pentru produsele de investiții cu privire la care oferă informații clienților, cum ar fi documentele cu informații cheie destinate investitorilor, prospectele, situațiile financiare sau datele financiare;

- i. a înțelege structurile de piață specifice pentru produse de investiții cu privire la care oferă informații clienților și, dacă este cazul, locurile de tranzacționare sau existența unor eventuale piețe secundare;
- j. a deține cunoștințe elementare despre principiile de evaluare pentru tipul de produse de investiții în legătură cu care se oferă informații.

V.III Criterii privind cunoștințele și competențele pentru personalul care furnizează consultanță în investiții

18. Firmele trebuie să se asigure că personalul care furnizează consultanță în investiții deține cunoștințele și competențele necesare pentru:
- a. a înțelege caracteristicile, riscul și particularitățile cheie ale produselor de investiții oferite sau recomandate, inclusiv orice implicații fiscale generale care vor fi suportate de client în contextul tranzacțiilor. Trebuie acordată o atenție deosebită atunci când se furnizează consultanță în legătură cu produse caracterizate ca având un grad mai ridicat de complexitate;
 - b. a înțelege costurile și cheltuielile totale care vor fi suportate de client în contextul tipului de produs de investiții oferit sau recomandat, precum și costurile asociate cu furnizarea de consultanță și cu orice alte servicii conexe furnizate;
 - c. a îndeplini obligațiile impuse de către firme în legătură cu cerințele privind caracterul adecvat, inclusiv obligațiile prevăzute în ghid cu privire la anumite aspecte legate de cerințele privind caracterul adecvat din MiFID¹;
 - d. a înțelege modul în care este posibil ca tipul de produs de investiții furnizat de firmă să nu fie adecvat pentru client în urma evaluării informațiilor relevante oferite de client prin prisma unor eventuale modificări care ar fi putut să apară de la data la care s-au colectat informațiile relevante;
 - e. a înțelege modul în care funcționează piețele financiare și modul în care acestea afectează valoarea și cotația produselor de investiții oferite sau recomandate clienților;
 - f. a înțelege impactul valorilor economice, al evenimentelor naționale/regionale/globale asupra piețelor și a valorii produselor de investiții oferite sau recomandate clienților;
 - g. a înțelege diferența dintre scenariile de performanță trecută și cele de performanță viitoare, precum și limitele de previzionare;
 - h. a înțelege aspecte legate de abuzul de piață și combaterea spălării banilor;

¹ <http://www.esma.europa.eu/system/files/2012-387.pdf>

- i. a evalua datele care sunt relevante pentru tipul de produse de investiții oferite sau recomandate clienților, cum ar fi documentele cu informații cheie destinate investitorilor, prospectele, situațiile financiare sau datele financiare;
- j. a înțelege structurile de piață specifice pentru tipul de produse de investiții oferite sau recomandate clienților și, dacă este cazul, locurile de tranzacționare sau existența unor eventuale piețe secundare;
- k. a deține cunoștințe elementare despre principiile de evaluare pentru tipul de produse de investiții oferite sau recomandate clienților;
- l. a înțelege elementele fundamentale ale gestionării unui portofoliu, inclusiv a deține capacitatea de a înțelege implicațiile diversificării cu privire la alternative de investiții individuale.

V.IV Cerințe organizaționale pentru evaluarea, păstrarea și actualizarea cunoștințelor și a competențelor

- 19. Firmele trebuie să definească responsabilitățile personalului și să se asigure, dacă este cazul, că în concordanță cu serviciile furnizate de firmă și cu organizarea sa internă, există o distincție clară în descrierea responsabilităților între rolul de a furniza consultanță și cel de a oferi informații.
- 20. Firmele trebuie:
 - a. să se asigure că membrii personalului care furnizează servicii relevante clienților sunt evaluați prin absolvirea unui curs de calificare corespunzător și că au acumulat o experiență corespunzătoare în furnizarea de servicii relevante clienților;
 - b. să efectueze o analiză internă sau externă cel puțin anual cu privire la cerințele de dezvoltare și de experiență ale membrilor personalului, să evalueze evoluțiile în domeniul reglementării și să ia măsurile necesare pentru asigurarea conformității cu aceste cerințe. Prin această analiză trebuie să se asigure totodată că personalul deține o calificare corespunzătoare și că își păstrează și își actualizează cunoștințele și competențele prin dezvoltare profesională sau formare continuă în vederea dobândirii calificării corespunzătoare și a asigurării formării specifice necesare înainte ca firma să ofere produse de investiții noi;
 - c. să se asigure că depun înregistrări la AC specifică, la solicitarea acesteia, cu privire la cunoștințele și competențele personalului care furnizează servicii relevante clienților. Aceste înregistrări trebuie să conțină informații care să permită AC să evalueze și să verifice conformitatea cu prezentul ghid;
 - d. să se asigure că, în cazul în care un membru al personalului nu dobândește cunoștințele și competențele necesare în furnizarea serviciilor relevante, acesta nu mai poate furniza serviciile relevante. În cazul în care respectivul membru al personalului nu dobândește însă calificarea sau/și experiența corespunzătoare

pentru a furniza serviciile relevante, acesta poate furniza serviciile relevante numai sub supraveghere. Nivelul și intensitatea supravegherii trebuie să reflecte calificarea și experiența membrului personalului supravegheat, fiind posibilă inclusiv supravegherea în cadrul întâlnirilor cu clienții și al altor forme de comunicare, cum ar fi convorbirile telefonice și corespondența electronică, dacă este cazul;

- e. să se asigure că, în situațiile de la litera (d), membrul personalului care supraveghează un alt angajat deține cunoștințele și competențele necesare prevăzute în prezentul ghid, precum și abilitățile și resursele necesare pentru a acționa în calitate de supraveghetor competent;
- f. să se asigure că supravegherea exercitată este adaptată la serviciile care vor fi furnizate de respectivul membru al personalului și că aceasta acoperă cerințele prezentului ghid care sunt relevante pentru serviciile respective;
- g. să se asigure că supraveghetorul își asumă răspunderea pentru furnizarea serviciilor relevante atunci când membrul personalului aflat sub supraveghere furnizează servicii relevante unui client, ca și când supraveghetorul ar furniza serviciile relevante clientului respectiv, inclusiv cu încheierea raportului privind caracterul adecvat în cazul în care se furnizează consultanță;
- h. să se asigure că membrul personalului care nu a dobândit cunoștințele sau competențele necesare pentru furnizarea serviciilor relevante nu poate furniza respectivele servicii relevante sub supraveghere pentru o perioadă care depășește 4 ani (sau o perioadă mai scurtă, dacă se impune acest lucru de către AC).

V.V Publicarea informațiilor de către autoritățile competente

- 21. Atunci când nu se publică de către AC sau alte organisme naționale identificate în statul membru în cauză o listă a calificărilor corespunzătoare specifice care îndeplinesc criteriile ghidului, AC trebuie să publice criteriile prezentului ghid, precum și caracteristicile pe care trebuie să le îndeplinească o calificare corespunzătoare în vederea asigurării conformității cu respectivele criterii.
- 22. Autoritățile competente trebuie să publice de asemenea: (i) informații cu privire la perioada de timp necesară pentru acumularea experienței corespunzătoare; (ii) perioada maximă de timp în care unui membru al personalului care nu deține calificarea sau experiența necesară i se permite să lucreze sub supraveghere; și (iii) dacă analiza calificării corespunzătoare a unui membru al personalului trebuie efectuată de către firmă sau un organism extern.
- 23. Informațiile de la punctele 21 și 22 se vor publica pe site-ul AC.

VI. Anexa I

Exemple care ilustrează aplicarea anumitor aspecte ale ghidului

Exemple referitoare la domeniul de aplicare al ghidului

Următoarele exemple stabilesc cazurile în care un membru al personalului nu se încadrează în domeniul de aplicare al ghidului:

- angajați care doar indică locurile în care clienții pot găsi informații;
- angajați care distribuie broșuri și pliante clienților fără a oferi informații suplimentare cu privire la conținutul lor sau fără a furniza în continuare servicii de investiții clienților respectivi;
- angajați care doar prezintă informații, cum ar fi documentele cu informații cheie destinate investitorilor, la solicitarea clientului, fără a oferi informații suplimentare cu privire la conținutul lor sau fără a oferi în continuare servicii de investiții clienților respectivi; și
- angajați care îndeplinesc funcții administrative și nu au contact direct cu clienții.

Exemple referitoare la domeniul de aplicare al ghidului

Firma trebuie să aibă în vedere ca, în ceea ce privește distincția dintre personalul care oferă informații și personalul care furnizează servicii de investiții, să fie luate în considerare întrebările și răspunsurile publicate de CESR².

Exemplu general referitor la partea V.I:

O firmă asigură în mod regulat formarea obligatorie a personalului în sfera conduitei profesionale și a cerințelor organizaționale prevăzute în MiFID.

Exemplu general referitor la partea V.I:

Firma adoptă un cod de etică pentru a prezenta normele de conduită profesională și de comportament necesare pentru furnizarea corectă a serviciilor relevante și obține confirmarea scrisă a angajaților că au citit, înțeleg și respectă respectivul cod.

Exemple referitoare la părțile V.I, V.II și V.III:

O firmă asigură în mod regulat formarea obligatorie a personalului în ceea ce privește particularitățile și caracteristicile produselor oferite de către firmă, inclusiv eventualele riscuri asociate acestora. Aici se include formarea în legătură cu produse noi oferite de firmă.

² http://www.esma.europa.eu/system/files/10_293.pdf

O firmă se asigură că personalul cunoaște situațiile în care apar conflicte de interese și modul de aplicare a regulilor privind gestionarea conflictelor de interese.

O firmă se asigură că personalul cunoaște situațiile în care o firmă poate plăti sau primi un stimulent, precum și cerințele legale relevante de reglementare a stimulentelelor.

Exemple referitoare la părțile V.III și V.IV

O firmă monitorizează în mod regulat și în raport cu detaliile specifice ale produsului de investiții evaluările privind caracterul adecvat efectuate de către personal pentru a evalua dacă un membru al personalului a avut în vedere toate aspectele cerințelor privind caracterul adecvat.

O firmă monitorizează în mod regulat dacă personalul relevant care furnizează consultanță demonstrează:

- capacitatea de a adresa clientului întrebările potrivite pentru a înțelege obiectivele de investiție, situația financiară, cunoștințele și experiența acestuia;
- capacitatea de a explica unui client riscurile și recompensele unui anumit produs sau ale unei anumite strategii;
- capacitatea de a compara produse selectate sub aspectul termenilor și riscurilor, de a selecta produsul cel mai potrivit pentru profilul clientului.

Exemple referitoare la partea V.IV

Firma documentează rolurile și responsabilitățile personalului și evaluează performanța acestuia în raport cu criteriile cheie definite și prevăzute în descrierea responsabilităților.

Firmele comunică public, în mod coerent și semnificativ pentru clienți, criteriile elaborate de către acestea pentru a demonstra modul în care personalul respectă prezentul ghid.

Pentru ca personalul să dețină o „calificare corespunzătoare”, se impune o dezvoltare profesională continuă sau permanentă. Această evaluare permanentă va cuprinde materiale actualizate și va testa cunoștințele personalului, de exemplu cele despre modificări legislative, produse și servicii noi disponibile pe piață. Această evaluare permanentă:

- poate implica formarea în cadrul unor cursuri, seminarii, studii sau forme de învățare independente; și
- include întrebări de verificare care demonstrează dacă personalul deține cunoștințele și competențele necesare.

Firmele verifică relevanța dezvoltării continue și permanente asigurate personalului care furnizează servicii relevante.